

Bijlage 2. Aardkundige basislijst Winterswijk

B2.1 Bestaande inventarisaties

Geologisch onderzoek in Winterswijk was in de jaren 1908 - 1923 eerst een zaak van de Rijksopsporing van Delfstoffen en daarna tussen 1924 en 1928 van de Maatschappij voor Mijnbouwkundige Werken, de Nederlandsche Aardolie Maatschappij en na de Tweede Wereldoorlog de Bataafsche Petroleum Maatschappij. Al voor de oorlog waren fossiele schelpenverzamelaars van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie (NJN) in Winterswijk actief en in de zomer van 1963 werd door leden van de NJN de Werkgroep voor Kwartaire en Tertiaire Geologie (WTKG) opgericht. Door de werkgroepleden werden tientallen kilometers sloten en beken afgelopen op zoek naar ontsluitingen van de gesteentelagen. In de jaren tussen 1970 tot 1995 werd het onderzoek voortgezet door Maarten van den Bosch van het Rijksmuseum van Geologie en Mineralogie (Universiteit Leiden) en door leden van de afdeling Winterswijk van de Nederlandse Geologische Vereniging. De aardkundig meest waardevolle gebiedjes werden voor het eerst beschreven in een rapport van het Rijksinstituut voor Natuurstudies 'De geologie van de gemeente Winterswijk'.⁴⁷ later werden deze terreinen overgenomen in de inventarisatielijst van geologisch-aardkundige waardevolle objecten in Nederland door Gerard Gonggrijp⁴⁸ en aangevuld met nieuwe door Maarten van den Bosch van het Geologisch Veldlaboratorium Winterswijk begrensde geologische objecten.⁴⁹ Al deze gebiedjes kregen vervolgens hun plaats in het katern 'Aardkunde' van de Cultuurhistorische Atlas voor Winterswijk⁵⁰ en werden later verder beschreven in diverse publicaties van onder andere Henk Oosterink⁵¹, ontsloten via internet (zoek 'aardkundige waarden Winterswijk') en in een publicatie van de Nederlandse geologische Vereniging.⁵² De lijst is nog erg incompleet en behoeft her en der aanpassing.

B2.2 Aardkundige basislijst

Er zijn van alle 44 terreinen uit de Aardkundige Basislijst gedetailleerde gebiedsbeschrijvingen beschikbaar waarbij elke locatie beschreven is aan de hand van de volgende standaard indeling:

- locatie
- type
- beleefbaarheid
- toeristische potentie
- waardering aardkundige kwaliteiten
- objectcode KAWW
- provinciaal identificatienummer
- gebiedsbeschrijving/fenomeen

47 Van Dijk 1980; Peletier & Kolstee 1986.

48 Gonggrijp 1988.

49 Onderdeel van het rapport van het Biologisch Station Zwillbrock (1995).

50 Neefjes & Willemse 2008.

51 Oosterink 2010a en b, 2011.

52 Willemse 2018.

Voor de wijze waarop waardebeoordeling tot stand is gekomen verwijzen wij naar bijlage 3 bij deze beleidsnota.

X : aardkundig waarden vol
terrein (AWT)

Bijzonder reliëf

- X M1 Gordel met plaggendekken in Henxel en Ratum
- X M2 Breuken in de aardkorst: het Masterveld
- X M3 Valkeniersbult/keileemrug uit de Saale ijstijd
- X M4 Westoever van een smeltwatergeul uit de Saale-ijstijd
- X M5 Terrasrand en kleiplateau van het Grootte Veld
- M6 Terreindepressie/breukzone langs de Bessinkgoorweg
- X M7 Horst Bennink/Ten brink
- X M8 Grote aardplooï waar de Kottense Beek door heen stroomt
- X M9 Grote aardplooï met gesteenten uit het Krijt
- M10 Brede dekzandruggen met bouwlanden: de Mister en Corlese enk
- X M11 Terreinlaagte op de breukzone Oeding-Winterswijk
- X M12 Terreinhoogte op de breukzone Oeding-Winterswijk.
- X M13 Decompressieverschijnselen en verzakkingen ter hoogte van Plantengaarde
- X M14 De Slinge in Brinkheurne nabij Stemerding en Wassink
- M15 Bunninkgoor/Grote Goor
- X M16 Tunneldal uit de Saale ijstijd tussen Bredevoort-Korenburgerveen
- M17 Oude beekdalvlakten langs de Slinge bij de Bekendelle
- M18 Oude beekdalvlakten langs de Slinge bij het Buskersbos
- X M19 Hooggelegen terras met miocene en oligocene gesteenten

Geologische ontsluitingen

- X G1 Oevers van de Slinge in Brinkheurne (ontsluiting in Midden Mioceen)
- G2 Geologische ontsluitingen langs de Willinkbeek
- G3 Ontsluitingen van Onder Liasklei langs de Ratumse Beek

- X G4 Ontsluitingen uit het Vroege Trias (Bontzandsteen)
- G5 Greppel bij Beskers met Krijt-, Jura- en Triasgesteenten
- G6 Bekerinkbeek/greppels met Röt (Vroege Trias) en Albien (Vroege Krijt)
- G7 Slingeoever met afzettingen uit het Aptien en Cenomanien (Krijt)
- G8 Sloot richting Heezen met afzettingen uit het Onder Krijt
- X G9 Kleine Beek te Kotten met ontsluiting in de Plänerkalk
- G10 Dekzandafzettingen op Doggerklei bij boerderij Verink
- X G11 Ontsluitingen in het Vroege Krijt langs de Boven Slinge/Toonenbrug
- G12 Bekingbeek/-weg met ontsluiting in het Albien (Onder Krijt)
- X G13 Hooggelegen terras met miocene en oligocene gesteenten
- G14 Ontsluitingen in de Afzetting van Ratum en de Afzetting van Kotten

Veengebieden

- V1 Korenburgerveen en Meddose Veem
- X V2 Blekkinkveen
- V3 Het Wooldse hoogveen

Groeven

- W1 Vroegoligocene Klei van Woold bij De Vlijt
- X W2 Fossilhoudende zanden uit het Midden Mioceen te Miste
- X W3 Steengroeven op het Vosseveld te Ratum
- W4 De Giffel
- W5 Italiaanse meertjes
- X W6 De Staringpoeltjes
- W7 Voormalige kleiwinning voor de steenbakkerij Horst Bennink/Bothoek
- X W8 Voormalige kleiwinning Pannenhoes